

СТАНОВИЩЕ

по Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2020 г.

Преди дни Парламентът прие на 2-ро четене Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2020 г. и той вече е Закон. Между 1-вото и 2-ро четене на този Законопроект от „Зелени закони“ анализирахме документите към него (<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/157202>) и доколкото дискуссионните въпроси бяха извън сферата на околната среда, съществени промени в окончателния вариант на Закона в тази сфера не очакваме. Най-общо, можем да определим бюджета на страната за 2020 г. като „Още от същото“. Освен формални недостатъци на Законопроекта, например

- обичайното „насипно“ представяне – без съдържание, на близо 400-те страници на Законопроекта, плюс още над 20 документа за проектобюджетите на отделните министерства и ведомства, което не позволява да бъдат направени връзки между текстовите и табличните данни, нито да се засекат посочените разлики в показателите;
- перата по проектобюджетите на министерствата не отговарят на описаните политики,

По отношение на околната среда в него констатирахме тревожни факти по политиките, които от „Зелени закони“ наблюдаваме.

Тема „Енергетика“

- В проектобюджета на министерството на енергетиката от 6-те цели, свързани с „гарантиране на енергийната сигурност“, само две са пряко свързани с околната среда и климата, а именно

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Iceland
Liechtenstein
Norway



**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

- установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия, чрез по-рационално използване на изкопаемите ресурси, минимизиране влиянието на производството, преноса, разпределението и потреблението на енергия върху околната среда, подобряване управлението на естествените ресурси;
- развитие на нови икономически ефективни проекти, създаващи възможност за екологично нисковъглеродно производство на енергия, бе предоставяне на държавни или корпоративни гаранции.
- Отново са повторени крайно неамбициозните цели до 2030 г. за енергийна ефективност (27%), дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно енергийно потребление (25%) и междусистемната енергийна свързаност (15%). Същите са много по-ниски за тригодишната финансова рамка за периода 2020 – 2022 г.

Тема „Биоразнообразие и гори“

- Разходите за опазване на горите у нас продължават да намаляват. За първи път в цялата ни съвременна история те ще паднат под една хилядна от бюджета.

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

www.activecitizensfund.bg



- Разходите за опазване на биоразнообразието не се променят съществено през годините. За сметка на това, те се изразходват, без да постигат подобряване на състоянието на защитените територии и зони в страната, като законови задължения на Министерството на околната среда и водите остават неизпълнени

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

с десетилетия – ВИЖ <https://www.zelenizakoni.com/tema/bioraznoobrazie-i-gori/prioriteti>



Тема „Климат“

- В проектобюджета на МОСВ за 2020 г. има "Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“ (стр. 57-62 в документа за проектобюджета на министерството), която цели "намаляване на неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, екосистемите и националното стопанство, предизвикано от изменението на климата". Предвиденото финансиране по тази Програма е както следва:

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.



СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

- за „Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда“ - 16 183 000 лв. (2017 г.), 2 030 000 лв. (2018 г.), 0 лв. по закона за бюджета за 2019 г., 1 760 000 лв. по проекта за бюджет 2020 г.;
- национално съфинансиране за Оперативна програма (ОП) "Околна среда 2014-2020 г." - 3 591 000 лв. (2017 г.), 0 лв. (2018 и 2019 г.), 29 043 000 лв. по проекта за бюджет 2020 г.;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие - 0 лв. за 2017 г., 2 748 000 лв. за 2018 г., 0 лв. за 2019 г. и по проекта за бюджет 2020 г.;
- Национален доверителен фонд - 9 154 000 лв. (2017 г.), 5 552 000 лв. (2018 г.), 0 лв. за 2019 г. и по проекта за бюджет 2020 г.

От горното ясно се вижда тенденция към сериозно намаляване на бюджетните средства и за управлението на дейности по изменение на климата. Изключение е предвиденото национално съфинансиране за ОП "Околна среда 2014-2020 г.", което обаче е задължително условие за ползване на средства от европейските фондове. В момент, когато темата за климатичните промени е от най- дискутираните на всякакви нива, най-малкото странно е пълното отсъствие на финансиране за 2020 г., а и за 2021 и 2022 г. (в тригодишната финансова рамка), за Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и плана за действие към нея. Т.е., след финансиране на разработването им с 2 748 000 лв. през 2018 г., МОСВ не предвижда такова през 2020 г. за изпълнение на заложените мерки?! А за 2020 г. би трябвало да се предвиди финансиране дори само за започването на работа за координиране на дейности по изпълнение на такива мерки в различните сектори. Отново МОСВ трябва да осигури необходимата координация и за изпълнение на изискването в другите ОП да има мерки така, че 20% от средствата от европейските фондове да се изразходват за постигане целите на политиките за реагиране на промените в климата.

Тъй като липсва предвидено за целта финансиране, явно министерството не планира да изпълнява такава координираща функция, което пък поставя под въпрос изпълнението на това изискване, оттам и залага реална опасност от налагане на финансови корекции от Европейската комисия.

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.



СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

Тема „Селски райони“

Бюджетът на Република България за 2020г предлага ясни и сравнително добре положени цели и приоритети, но и и пълно финансово несъответствие с изведените цели и приоритети. Той не се различава съществено от държавните бюджети за 2019 и 2018 г. Освен че по никакъв начин не отразява реалните нужди на сектора и необходимостта от промяна, той капсулира и затвърждава селското стопанство във все по-пагубната и непечеливша карта на суровинната зависимост.

Липсата на ясна идея и стратегия в селскостопанската политика на МЗХГ прозира и се вижда по отношение на всички бюджетни пера, планирани за 2020 г. В числата, заложиени за предстоящата година, се вижда желание за запазване на статуквото в колабиращи подотрасли като зеленчукопроизводство, овощарство и животновъдство. Зададени са декларативна подкрепа за биопроизводство и неясни обещания за запазване и развитие на селските райони. В бюджетните разбивки на "Политика в областта на земеделието и селските райони" се отчита липсата на ясна и категорична политическа воля и желание за реалното им съживяване и най-вече за реформа в "латифундисткия" модел на земеделско производство, базиран на окрупнени монокултурни стопанства, които са пагубни за малкия производител и за биоразнообразието.

Обобщавайки, от „Зелени закони“ смятаме, че:

- със Закона за бюджета за 2020 г. се затвърждава практиката за харчене на публични средства без обвързването им с ясни политики,
- независимо дали се предвиждат сходни по размер (например, за биоразнообразие и дивеч) или по-малко (за гори и климат) средства спрямо предишни периоди, те не са обвързани с постигане на политически приоритети;

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Iceland
Liechtenstein
Norway



**Active
citizens fund**



СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

- основен проблем на бюджета по отношение на околната среда остава да е не липсата на пари, а липсата на приоритети и съответно - финансиране за адекватни политики, с които последователно и ефективно да се решават не малкото проблеми в сферата на околната среда в България.

Възможностите за финансиране на политики в сферата на околната среда чрез бюджета за следващата година са пропуснати, но това не трябва да продължи предвид обстоятелствата: Европейският парламент одобри на 28.11. т.г. резолюция, с която обявява извънредна ситуация в областта на климата и околната среда в Европа и в света. Затова Европейският съюз продължава да фокусира политиките си и да предвижда увеличаване на средствата за осъществяване на реални действия в тази посока. В близките месеци предстои финализиране на преговорите по Многогодишната финансова рамка на Съюза за периода 2021-2027 г., след което всяка страна-членка ще изготви своите Споразумение за партньорство (СП) и оперативни програми (ОП).

Подготовката на новите програмни документи е много подходящ момент да се приложат във възможно най-голяма степен превантивният, про-активен и хоризонталният принципи в СП и ОП на България за следващия програмнен период. От „Зелени закони“ ще продължим да следим дали това се случва и да предлагаме реални възможности за решения в тази посока.

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

www.activecitizensfund.bg